

UCHWAŁA Nr XVII/107/07
Rady Miejskiej w Dobrym Mieście
z dnia 28 grudnia 2007r.

w sprawie: **zatwierdzenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008 – 2012 dla Gminy Dobre Miasto”**

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. nr 180, poz. 1493) oraz art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (jedn. tekst z 2001r. Dz. U. nr 142 poz. 1591, zm. Dz.U. z 2002r. nr 23 poz. 220, nr 62 poz. 558, nr 113 poz. 984, nr 153 poz.1271, nr 214 poz. 1806, Dz.U. z 2003r. nr 80 poz. 717, nr 162 poz.1568 oraz Dz.U. z 2004r. nr 102 poz.1055, nr 116 poz.1203, nr 167 poz.1759, Dz.U. z 2005r.nr 172 poz.1441, nr 175 poz.1457, Dz.U. z 2006r. nr 17 poz.128, nr 181 poz.1337, Dz.U. z 2007r. nr 48 poz.327, nr 173 poz.1218)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008 -2012 dla Gminy Dobre Miasto” stanowiący załącznik nr 1.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrego Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 roku i podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008 – 2012

Wstęp

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia a także do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, ponadto nakazuje opracowanie i realizację programów ochrony osób doświadczających przemocy oraz korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493).

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z *Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2004r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) oraz *Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2004 – 2008, przyjęta w dniu 1 grudnia 2004 r. Uchwałą Nr XXXV/236/04 Rady Miejskiej w Dobrym Mieście- wskazuje, że przemoc powodowana m. in. trudną sytuacją socjalno-bytową, czy nadużywaniem alkoholu prowadzi do fizycznej, a także psychicznej degradacji rodziny i wymaga podejmowania działań profilaktycznych oraz interwencyjnych wszystkich partnerów społecznych zainteresowanych dobrem rodziny, w tym instytucji rządowych, samorządowych i organizacji pozarządowych.

Wychodząc naprzeciw tym obowiązkom i wyzwaniom Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście stworzył Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008 – 2012 .

W rozdziale pierwszym Programu przedstawiono charakterystykę zjawiska przemocy, kryzysu oraz interwencji kryzysowej.

W rozdziale drugim ukazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Dobrego Miasta i kraju, w oparciu o badania CBOS z 2005 r. oraz na podstawie danych Komendy Głównej Policji w Warszawie i Komendy Miejskiej Policji w Dobrym Mieście. Podano m.in. liczbę interwencji domowych ogółem, w tym dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2003 – 2005 oraz na podstawie założonych „Niebieskich Kart”. Przedstawiono także statystykę Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego działającego przy Ośrodku Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Dobrym Mieście w latach 2002 – 2006, m.in.: liczbę zgłoszeń w Punkcie, liczbę podjętych interwencji i rodzaje przemocy stosowanej najczęściej.

W rozdziale trzecim przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dotyczące pomocy rodzinie na terenie Dobrego Miasta (analiza SWOT).

W rozdziałach czwartym i piątym dokładnie sprecyzowano cele i założenia Programu. Wyznaczono też konkretne działania, które należy podjąć w celu: *zwiększenia dostępności pomocy osobom doznającym przemocy domowej, zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doznającym przemocy w zależności od sytuacji oraz potrzeb, rozwoju poradnictwa specjalistycznego oraz form terapii dla osób doświadczających przemocy, podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy, stworzenie lokalnej koalicji na rzecz systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy, podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy, inspirowania i promowania nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto znalazła się tam również propozycja stworzenia dobromiejskiej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W założeniach Programu przedstawiono cztery obszary działań, które powinny być skierowane do różnych odbiorców. Są to: działania uprzedzające, interwencyjne, powstrzymujące i korekcyjno-educacyjne.*

W rozdziale szóstym został zaprezentowany *gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie* oraz propozycje interdyscyplinarnej pomocy osobom doznającym przemocy.

W rozdziale siódmym i ósmym przedstawiono uwarunkowania realizacji Programu opisano przewidywane procedury wdrażania i monitorowania Programu .

W końcowej części Programu zamieszczono załącznik przedstawiający bazę danych instytucji świadczących pomoc na terenie Dobrego Miasta (załącznik nr 1.) Załączniki 2., 3. dotyczą harmonogramu wdrażania Programu oraz jego późniejszego monitorowania.

Wiele z działań przedstawionych w Programie ma charakter długofalowy, a zatem ich realizacja rozciągnie się na kolejne lata. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp. Wobec tego w kolejnych latach należy określać szczegółowe zadania dla wszystkich podmiotów, które będą realizowały Program.

1. Problem przemocy w rodzinie oraz pojęcia kryzysu

Podstawową grupą społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje stanowi rodzina. To rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz rodziny. Do głównych zadań rodziny należy przekazywanie dziedzictwa kulturowego nowemu pokoleniu oraz wychowywanie tego pokolenia zgodnie z normami życia zbiorowego. Rodzina jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, zbudowana na miłości, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi.

Rodzina, która nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, a także nie realizuje swoich funkcji nosi miano rodziny dysfunkcyjnej. Jedną z krytycznych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb, jest przemoc w rodzinie.

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie i rzucanie obelg, ranienie jego uczuć, niszczenie jego poczucia własnej wartości, niszczenie przedmiotów, do których jest przywiązany, znęcanie się nad zwierzętami, które kocha, głodzenie, ograniczanie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe, izolowanie od otoczenia.

Przemocą jest wszystko to, co czynione jest z myślą o zranieniu drugiego człowieka lub wyrządzeniu mu krzywdy.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych (np. mąż, który stosuje przemoc lub grozi użyciem przemocy, żeby zmusić żonę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych wobec członków rodziny.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna – mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno.

Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni.

Doświadczanie przemocy jest jedną z wielu sytuacji kryzysowych. Kryzys jest wynikiem stresu i napięcia w życiu człowieka.

Kryzys jest odczuwaniem lub doświadczaniem wydarzenia bądź sytuacji jako trudności nie do zniesienia, wyczerpującej zasoby wytrzymałości i naruszającej mechanizmy radzenia sobie z trudnościami. U osoby będącej w kryzysie, która nie otrzyma stosownego wsparcia, mogą wystąpić poważne zaburzenia afektywne, behawioralne i poznawcze.

Próba szybkiego poradzenia sobie z aktualnym problemem jest *interwencja kryzysowa (inaczej zwana przeciwdziałaniem kryzysowi)*.

Prawo w Polsce określa interwencję kryzysową jako „zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych –schronienia do 3 miesięcy Zadaniem osób i instytucji zajmujących się interwencją kryzysową jest możliwie jak najszybsze opanowanie kryzysu, a nie rozwiązanie problemów powstałych przed sytuacją kryzysową. Po zastosowaniu interwencji kryzysowej można zaproponować również inne formy interwencji, np. poradnictwo kryzysowe, psychoterapię, terapię krótkoterminową lub długoterminową.

Do szybkiej i skutecznej interwencji w środowisku, niezbędny jest spójny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Skala zjawiska przemocy w rodzinie

Z przeprowadzonych w Polsce badań w 2005 r. przez CBOS: *Przemoc i konflikty w domu* wynika, że:

- a) 37% społeczeństwa zna osobę, która doznaje przemocy domowej,
- b) 12% ludzi twierdzi, iż przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka / partnera podczas kłótni. Połowa osób z tej grupy co najmniej kilkakrotnie padła ofiarą agresji,
- c) 11% Polaków, którzy są, bądź byli w stałym związku przyznaje, że uderzyło męża / żonę.

Ponadto badania te ukazują, iż:

- a) 27% badanych pozostających w stałym związku doświadcza agresji werbalnej, wyzwisk, krzyków, w tym 5% - często,
- b) 10% osób jest narażonych na kpiny, poniżanie,
- c) 7% osób żyjących w stałych związkach ma ograniczony kontakt z innymi ludźmi przez partnera,
- d) 6% osób doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu,
- e) 6% badanych twierdzi, że czasem są popychane, szarpane

W Polsce najczęściej popełnianym przestępstwem w zakresie przemocy w rodzinie, jest znęcanie się nad członkiem rodziny - art. 207 k.k. Pod względem wszystkich zgłaszanych przestępstw organom ścigania znajduje się ono na trzecim miejscu

Tabela nr 1. Liczba przeprowadzonych interwencji policji w Polsce.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
interwencje domowe ogółem	479 602	482 007	559 387	593 727	610 941	608 751
w tym dotyczące przemocy w rodzinie	86 146	86 545	96 449	85 512	92 495	96 773

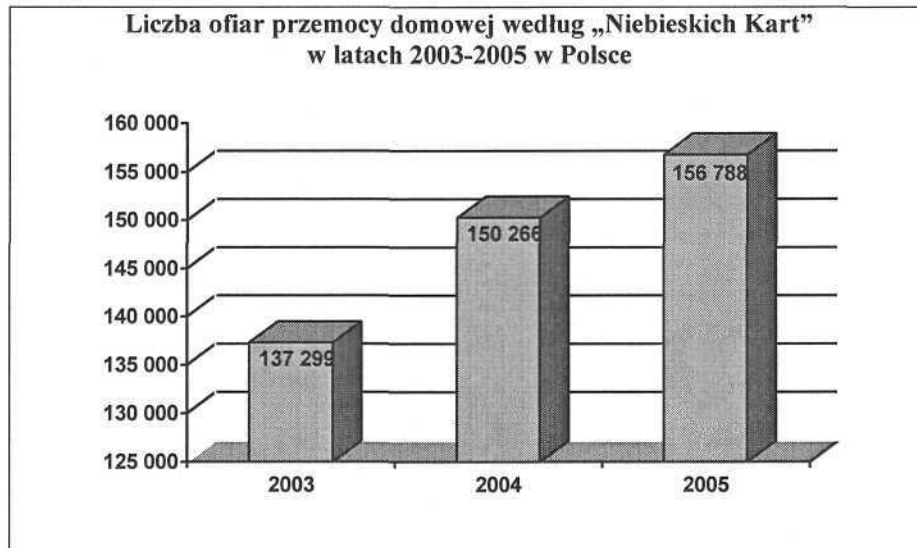
Dane: Komenda Główna Policji

Dane z 2005 roku wykazują 608 751 interwencji na terenie kraju, z czego 96 773 dotyczyły przemocy w rodzinie. Liczba ta wzrosła w stosunku do roku 2004 o 4,42%, a do roku 2003 o 11,64%.

Ze statystyk Komendy Głównej Policji można zauważyć znaczny wzrost zakładanych Niebieskich Kart w Polsce. W 2005 roku odnotowano 156 788 osób, którym założono Niebieską Kartę, gdzie w poprzednich latach, wynosiły one: 2004r. – 150 266 osób, 2003 r. – 137 299 osób.

Wykres nr 1.

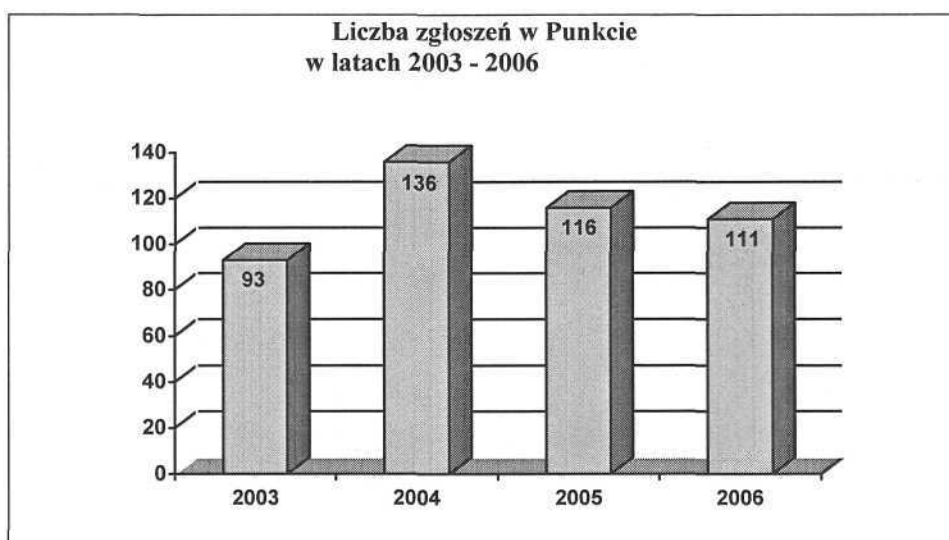
Natomiast ze statystyk Komendy Miejskiej Policji w Dobrym Mieście wynika, iż w 2005 r. odnotowano 387 interwencji domowych, w 60 przypadkach przeprowadzona została procedura „Niebieskich Kart”, mająca za zadanie przeciwdziałanie i wykrywanie przestępstw związanych z przemocą domową,

zaś w roku 2006 było już 509 interwencji i przeprowadzono procedurę :Niebieskiej Karty „w 95 przypadkach.

Z uwagi na coraz większą świadomość społeczną związaną ze zjawiskiem przemocy oraz rosnącą liczbę osób zgłaszających ten fakt i szukających dla siebie bądź swoich bliskich pomocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W Punkcie dostępna jest pomoc prawna oraz wsparcie psychologiczne w postaci grup i indywidualnych spotkań z psychologiem, a docelowym zadaniem było odpowiednie pokierowanie klienta do miejsc, w których mógł uzyskać dalszą pomoc związaną z zaistniałym problemem.

W latach 2003 – 2006 z pomocy Punktu skorzystały 453 osoby.

Niestety nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak również nie zawsze prawidłowego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie (policja, sądy, prokuratura), Statystyki dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie nie przedstawiają całego obrazu problemu społecznego w Polsce.

2. Analiza SWOT

W wyniku pozyskanych informacji z jednostek samorządowych i instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sporządzono analizę SWOT o mocnych i słabych stron działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwinięta infrastruktura socjalna gminy ▪ Przygotowana kadra instytucji działających na rzecz rodziny ▪ Znajomość problemu i działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami ▪ Włączanie się w kampanie przeciw przemocy w rodzinie przedstawicieli władz samorządowych i instytucji miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych ▪ Brak gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ Brak wypracowanych standardów i określonych procedur monitorowania i interweniowania w sytuacjach przemocy domowej ▪ Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział wolontariuszy w realizacji zadań pomocy społecznej ▪ Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi ▪ „Strategia rozwiązywania problemów społecznych Dobrego Miasta uwzględniająca problem przemocy w rodzinie ▪ Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy domowej 	<p>problemu przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak drożnego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji i organizacji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową ▪ Słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego ▪ Niewystarczające środki finansowe na uzupełnienie infrastruktury socjalnej o nowe miejsca pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie ▪ Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową ▪ Zmiany w polityce prorodzinnej, polityka prospołeczna państwa ▪ Wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” ▪ Otwieranie nowych świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin problemowych ▪ Funkcjonowanie w mieście instytucji posiadających zaplecze kadrowe i bazę lokalową umożliwiającą tworzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie ▪ Możliwość pozyskiwania środków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost patologii społecznych ▪ Słaba kondycja moralna i ekonomiczna rodzin ▪ Negatywne wzorce zachowań społecznych ▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ Niewydolność opiekuńczo –wychowawcza rodzin oraz niski poziom wykształcenia ▪ Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia ▪ Problemy alkoholowe członków rodzin ▪ Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej ▪ Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy ▪ Niepełna znajomość kompetencji i zadań instytucji i podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą ▪ Brak gwarancji bezpieczeństwa osób

<p>finansowych z unijnych funduszy strukturalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa ▪ Powołanie nowych organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej 	<p>doświadczających przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar ▪ Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora ▪ Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym ▪ Ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia)
--	---

4. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Główny cel programu będzie realizowany, poprzez poniższe cele szczegółowe:

4.1. Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej

Głównym celem wspierania osób doświadczających przemocy jest skuteczna pomoc w przełamaniu kryzysu i przywrócenie osobom i rodzinom umiejętności prawidłowego funkcjonowania. Na terenie Dobrego Miasta istnieje Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie przy MOPS, zajmujący się pomocą ofiarom przemocy, interwencją kryzysową ukierunkowaną na wspomaganie klienta w odzyskaniu równowagi emocjonalnej oraz zdolności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, jednakże świadczone wsparcie jest niewystarczające. Nasilają się negatywne skutki biedy, frustracja, poczucie bezradności, rosnąca agresja, przestępczość, alkoholizm i przemoc.

Niezbędne staje się zwiększenie nakładów na profilaktykę, pomoc specjalistyczną i socjalną, zadbanie o szerszą ofertę wsparcia, a także stworzenie lepszej dostępności do pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym dzieciom i młodzieży - grupie szczególnie

narażonej na działanie negatywnych czynników zewnętrznych, bez właściwego wsparcia, która nie potrafi samodzielnie uporać się z problemami i odszukaniem właściwej drogi życia.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach tego obszaru koncentrują się na rozwoju sieci placówek i miejsc pomocy ułatwiających osobom krzywdzonym szybki dostęp do specjalistycznych usług. W tym celu w **Ośrodku Profilaktyki i Pomocy Rodzinie** osoby doświadczające przemocy w rodzinie otrzymają kompleksową pomoc w zakresie bezpieczeństwa, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, socjalnej. **Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie** będzie otrzymywał informacje z Komisarjatu Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o założonych Niebieskich Kartach osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - umożliwi to skuteczniejszą pomoc osobom pokrzywdzonym, potrzebującym pomocy i wsparcia.

4.2. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doświadczającym przemocy w zależności od sytuacji i potrzeb

Ośłona socjalna stanowi nieodłączny element strategii udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Zła sytuacja ekonomiczna, brak pracy, mieszkania, a także sił, umiejętności i wiedzy niezbędnej w pokonywaniu problemów socjalno – bytowych wymaga konsultacji i pomocy socjalnej w skutecznym wydostaniu się z kręgu przemocy.

Udzielanie różnorodnych form wsparcia socjalnego sprzyja przywróceniu poczucia bezpieczeństwa i tworzeniu warunków do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których osoby uwikłane w przemoc domową nie mogą pokonać wykorzystując własne środki i możliwości, zapobiega ich marginalizacji i odrzuceniu.

4.3. Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz form terapii dla osób doświadczających przemocy

Do największych barier utrudniających osobom krzywdzonym wyzwolenie się z problemu należą psychologiczne mechanizmy charakterystyczne dla zachowań osób doświadczających przemocy oraz brak perspektyw na niezależność. To niska samoocena, brak wiary we własne możliwości oraz obawa przed przyszłością wynikająca często ze świadomości braku pracy, mieszkania, niezależności finansowej, stają się głównymi przyczynami rezygnacji z realizacji wcześniej podjętych decyzji i powrotu do osoby stosującej przemoc.

4.4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Problem przemocy uznawany jest za wyjątkowo trudny. W postępowaniu terapeutycznym wymaga zatem odpowiedniego poziomu wiedzy i umiejętności od osób realizujących zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz odbudowywaniem poczucia wewnętrznej mocy u osób krzywdzonych. Profesjonalna pomoc osobom doznającym przemocy będzie efektywna, jeżeli nastąpią w nich zmiany wewnętrzne, warunkowane skutecznym, konstruktywnym działaniem, włącznie z pożądanymi zmianami życiowymi.

Od szeroko rozumianej edukacji zależy skuteczność lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Oczywiście są to założenia długofalowe i wymagające odpowiednich nakładów finansowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej proponuje program szkolenia grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podnoszących kwalifikacje osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

Celem programu jest:

- wprowadzenie w problematykę przemocy w rodzinie
- wzbogacenie wiedzy na ten temat
- uczenie się umiejętności rozpoznawania przemocy
- rozwijanie umiejętności praktycznych potrzebnych do przeprowadzenia interwencji i do pomagania osobom doświadczającym przemocy
- utworzenie Zespołu Interwencji Kryzysowej działającego w przyszłości na terenie Dobrego Miasta.

Założeniem ogólnym programu jest propozycja pracy z osobami ze specjalistycznych grup zawodowych, głównie:

- policjantami
- pedagogami szkolnymi i nauczycielami
- kuratorami zawodowymi sądu rejonowego (wydziału rodzinnego i dla dorosłych)
- pracownikami socjalnymi MOPS
- pracownikami Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Rodzinie

Praca w zespole interdyscyplinarnym będzie przynosiła wiele korzyści zarówno przedstawicielom poszczególnych instytucji, jak i samym klientom. Członkowie zespołu mogą zapoznać się z różnymi punktami widzenia problemu (każda służba ma swoją specyfikę) oraz otrzymać wsparcie w wiedzy innych, przez co wzrośnie ich poczucie siły, a klient i jego rodzina

otrzyma kompleksową pomoc. Działania podejmowane przez Zespół wpisuje się w działania profilaktyki selektywnej i wskazującej, ponieważ polegają nie tylko na udzielaniu wsparcia i zapewnieniu poradnictwa specjalistycznego, ale przede wszystkim na przerwaniu sytuacji „przemocowej” poprzez pomoc terapeutyczną, prawną i socjalną.

4.5. Stworzenie lokalnej koalicji na rzecz systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Systemowa pomoc jest rozumiana jako zespół wielu różnych, wzajemnie ze sobą powiązanych i skoordynowanych działań pomocowych współpracujących ze sobą podmiotów, z zachowaniem jedności celów i charakterystycznej specyfiki pracy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Wsparcie osobom krzywdzonym zapewnia nie tylko pomoc społeczna, policja, sądy rodzinne i nieletnich, placówki służby zdrowia, prokuratura, ale także inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia, fundacje, kościoły,. dlatego też należy wypracować system pomocy w rozwiązywaniu problemów przemocy domowej. Stworzenie lokalnej koalicji pozwoli wspólnie określić strategię pomocy, wzmacniając jej efektywność. Zagwarantuje również profesjonalny nadzór, zapewni lepsze wykorzystanie lokalnego potencjału, sprawniejszą kontrolę i ocenę skuteczności działań oraz podejmowanie właściwych kroków w przypadku pojawienia się nowych problemów, barier i zagrożeń.

4.6. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego ma na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających, tłumaczących i usprawiedliwiających zjawisko przemocy. Osoba stosująca przemoc nie może czuć się bezkarnie, musi odczuć społeczny brak akceptacji dla swoich działań. W świadomości społecznej powinno zostać zakodowane, że nic z tego, co zrobiła osoba doświadczająca przemocy i żadne inne okoliczności nie mogą usprawiedliwiać przemocy, czy zdjąć z osoby stosującej ją odpowiedzialności. Jest to szczególnie ważne w przypadku krzywdzenia dzieci. Art. 304 § 1 kodeksu postępowania karnego głosi:

„Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.” Edukacja społeczna powinna iść w kierunku podnoszenia rangi zbierania dowodów, bowiem często powodem umarzania spraw

lub odmowy wszczęcia postępowania w sprawach o przestępstwa, w których osoba stosująca przemoc jest najbliższa dla osoby doświadczającej przemocy, jest brak dowodów.

5. Założenia Programu

Tworzenie **skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** obejmuje cztery podstawowe obszary działań, które są skierowane do różnych odbiorców.

Cztery obszary działań:

1. Działania uprzedzające

a. działania diagnozujące, b. działania informacyjne oraz *c. działania edukacyjne* podejmowane w ramach profilaktyki, ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólnie pozytywne wartości i styl życia oraz na zapobieganie przemocy w rodzinie. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają różnego typu kampanie medialne przekazujące informacje z zakresu problematyki przemocy domowej.

a. działania diagnozujące:

1. Prowadzenie badań zjawiska przemocy w rodzinie, systematyczne zbieranie danych dotyczących rozmiarów i innych charakterystyk problemu przemocy, szczegółowe i bieżące diagnozowanie zasobów i potrzeb w środowisku lokalnym w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy;
2. Ocena zasobów oraz deficytów w wymiarze socjalno - bytowym osób zagrożonych przemocą domową.
3. Zwiększenie wykrywalności przypadków przemocy stosowanej wobec dzieci.
4. Badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”.

b. działania informacyjne:

1. Przeprowadzenie lokalnych kampanii społecznych, informacyjnych - propagowanie informacji i wiedzy o istnieniu przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy.
2. Opracowywanie i rozpowszechnianie w ogólnodostępnych miejscach publicznych: informatorów, ulotek, broszur, plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie.

3. Systematyczne zamieszczanie informacji o miejscach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na stronach internetowych
4. Prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej dla dzieci i młodzieży.

c. działania edukacyjne:

1. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”. Wypracowanie i ujednoczenie standardów udzielanej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy.
2. Finansowanie specjalistycznych szkoleń dla przedstawicieli instytucji i podmiotów współrealizujących system, w tym dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów i psychologów, nauczycieli i wychowawców, pracowników służby zdrowia i kuratorów społecznych oraz pracowników z innych instytucji.
3. Organizowanie szkoleń, „narad”, konferencji z udziałem autorytetów oraz osób zaangażowanych w problematykę przemocy i ważnych dla środowiska lokalnego.
4. Poszerzanie wiedzy na temat sytuacji, zachowań i potrzeb świadków przemocy.
5. Organizowanie tematycznych spotkań w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów zorientowanych w problematyce przemocy domowej.
6. Prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu sytuacji kryzysowych.
7. Wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami zaangażowanymi w program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ustalenie trybu i form przekazywania informacji pomiędzy podmiotami.
8. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym.

2. Działania interwencyjne

a. działania pomocowe kierowane bezpośrednio oraz pośrednio do osób doświadczających przemocy w rodzinie:

1. Rozwój sieci podmiotów wspierających osoby doświadczające przemocy w rodzinie:
  - a. Prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego zapewniającego dostęp do rzetelnej i dokładnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy (rodzaj świadczonej pomocy, dokładne adresy i godziny przyjęć).
  - b. Zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci.

- c. Zbudowanie systemu organizacyjnej i merytorycznej współpracy między służbami, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie..
  - d. Zwiększenie udziału podmiotów niepublicznych w realizacji zadań z zakresu poradnictwa, terapii dla osób doświadczających przemocy i programów korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.
2. Stworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych;
  3. Prowadzenie interwencji kryzysowej z wykorzystaniem procedury „Niebieskich Kart”.
  4. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy. Natychmiastowy charakter pomocy wynikający z konieczności reagowania na zagrożenie życia, zdrowia.
  5. Aktywizowanie najbliższego otoczenia, włączanie osób bliskich – krewnych, przyjaciół, sąsiadów i in. – do sieci wsparcia, wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowych. Angażowanie społeczności lokalnych w działanie wspierające oraz wzajemną pomoc osób i rodzin.
  6. Zwiększenie możliwości uzyskania bezpłatnych porad prawnych

b. działania interwencyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie:

1. Izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających, w tym eksmisje z lokalu nawet w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc, jest głównym lokatorem lub właścicielem mieszkania.
2. Tworzenie grup dla osób stosujących przemoc z programem korekcyjno-edukacyjnym.
3. Warunkowe zawieszanie kary osobom stosującym przemoc w rodzinie pod warunkiem uczestniczenia w/w grupie oraz wykonywania prac społecznie użytecznych.

3. Działania powstrzymujące

a. działania terapeutyczne:

1. Wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie przez:
  - a. realizację programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
  - b. zabezpieczenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci tzw. „niebieskie pokoje” oraz w miarę możliwości dorosłych – osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy.
3. Prowadzenie terapii rodzinnej.

4. Prowadzenie pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą
5. Prowadzenie i rozwój pracy socjalnej w środowiskach zagrożonych przemocą, monitorowanie ich funkcjonowania.
6. Organizowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży, w tym wypoczynku letniego i zimowego. Ochrona i wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie osób zagrożonych przemocą.

4. Działania korekcyjno – edukacyjne

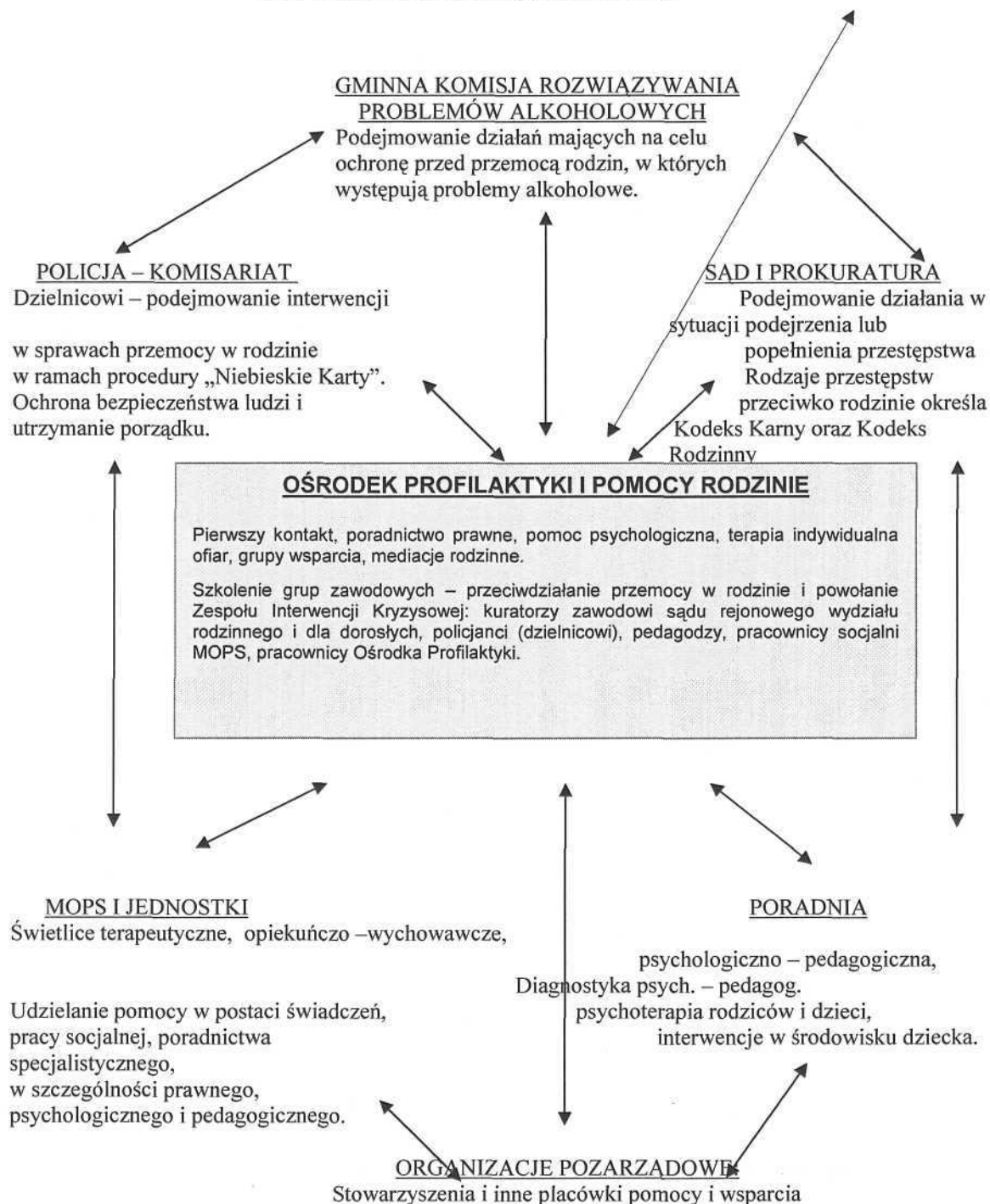
a. działania ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie:

1. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

6. DOBROMIEJSKA KOALICJA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Wsparcie psychologiczne, pomoc prawna, psychologiczna, socjalna, bezpieczeństwo i ochrona przed osobami stosującymi przemoc,

7. Uwarunkowania realizacji Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008-2012 obejmuje wszelkie formy działań profilaktycznych i pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy, zakładając zintegrowanie i synchronizację zadań samorządu lokalnego z działaniami innych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, kościołów, fundacji, stowarzyszeń i innych, które działają na rzecz rodzin i dzieci.

Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń programu. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

8. Wdrażanie Programu

8.1. Harmonogram wdrażania Programu

Program rozwoju gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opracowany na lata 2008-2012 zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań, wynikających z potrzeb.

Program będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką rodzinną, zgodnie z opracowanym szczegółowym harmonogramem działań.

Harmonogram działań i monitorowania programu będzie realizowany przez Gminny Zespół Interwencji Kryzysowej, powołany odrębnym Zarządzeniem Burmistrza Dobrego Miasta.

Za realizację programu, koordynację przedsięwzięć na rzecz osób doświadczających przemocy, sygnalizowanie konieczności wprowadzania zmian do przyjętego dokumentu oraz informowanie o problemach w realizacji zadań odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabelaryczny harmonogram wdrażania Programu został przedstawiony w końcowej części Programu.

8.2. Monitorowanie Programu

Monitorowanie programu będzie prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

8.3. Środki finansowe na realizację Programu

Realizacja działań ujętych w programie, w znacznej części będzie uzależniona od wielkości środków finansowych zaplanowanych w corocznym budżecie gminy.

Przedsięwzięcia związane z problematyką przemocy mogą uzyskać dofinansowanie ze środków własnych gminy przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Istnieje również możliwość pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na niektóre działania określone w programie, ponadto z dotacji z budżetu państwa oraz uzyskanych grantów z innych źródeł.

Realizacja części zadań nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, gdyż są to działania w oparciu o wolontariat bądź wynikają z zadań statutowych uczestników programu, ewentualnie stanowią własny wkład indywidualnych osób.

Zał. Nr 1 INTERWENCJA KRYZYSOWA, POMOC RODZINIE

INSTYTUCJA	ADRES	OFERTA
<p>Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie</p>	<p>ul. Olsztyńska 3 tel. 089 6161 -999 e-mail: profilaktyka.dm@wp.pl 11-040 Dobre Miasto</p>	<p>- pomoc psychologiczna, wsparcie - pomoc prawna w sytuacjach: - przemocy w rodzinie - kryzysu (m.in. rozstania, rozwody, żałoba, myśli i próby samobójcze).</p> <p>wtorki – godz. 14.00 – 17.00 Ponadto koordynacja pracy zespołu ds. przeciwdziałania przemocy</p>
<p>Pomoc osobom doznającym przemocy „Niebieska Linia”</p>	<p>ul. Olsztyńska 3 tel. 089 6161 -999 e-mail: profilaktyka.dm@wp.pl 11-040 Dobre Miasto</p>	<p>Pomoc dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>Piątki godz. 12.00 – 15.00</p>
<p>KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ w MOPS</p>	<p>ul. Olsztyńska 3 tel. 089 6161 -999 e-mail: profilaktyka.dm@wp.pl 11-040 Dobre Miasto</p>	<p>Dla osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>
<p>Akcja Katolicka Katolicki Punkt Pomocy Rodzinie</p>	<p>Kolegiata Bazyliki Mniejszej 11-040 Dobre Miasto pl. Kościelny</p>	<p>- poradnia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie</p> <p>piątek godz. 8.00 -12.00</p>
<p>„ANONIMOWY PRZYJACIEL” Telefon Zaufania</p>	<p>ul. Grunwaldzka 9 tel. 92 88 10-123 Olsztyn</p>	<p>- telefon zaufania - całodobowe dyżury</p>
<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>Pl. Bema 5 tel. 089 535 32 18 OLSZTYN</p>	
<p>Dom Pomocy Społecznej</p>	<p>ul. Łużycka 73 tel. 089 6161 - 485 11-040 Dobre Miasto</p>	<p>- zakwaterowanie - opieka medyczna Dla osób: - samotnych - w podeszłym wieku</p>
<p>Punkt Interwencji Kryzysowej PCPR</p>	<p>11 -040 Dobre Miasto ul. Olsztyńska3 pokój 33 i 34 tel. 089 6161 -270</p>	<p>Tymczasowy pobyt osób doznających przemocy w rodzinie</p>

POMOC OSOBOM UZALEŻNIONYM I ICH RODZINOM

INSTYTUCJA	ADRES	OFERTA
Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie	ul. Olsztyńska 3 tel. 089 6161 -999 e-mail: profilaktyka.dm@wp.pl 11-040 Dobre Miasto	Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia Oferowana pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom Informacje: pon. – pt. 7:00 - 15:00
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	ul. Olsztyńska 3 tel. 089 6161 -999 e-mail: profilaktyka.dm@wp.pl 11-040 Dobre Miasto	- rozmowy indywidualne z osobami nadużywającymi alkoholi i ich rodzinami - przyjmowanie wniosków o skierowanie na leczenie osób nadużywających alkoholu - kierowanie na badania osób nadużywających alkoholu do biegłych sądowych - kierowanie zebranej dokumentacji do Sądu Rejonowego Pon – piątek 7.00 -15.00
ZZOZ – Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Grunwaldzka 10a tel. 089 6161 -380 11-040 Dobre Miasto	Dla osób uzależnionych od alkoholi i ich rodzin - terapia indywidualna i grupowa - konsultacje psychiatryczne Czynna pon. – czwartek
GRUPY AA, AL-ANON,	Kolegiata Bazyliki Mniejszej – pl. Kościelny 1 Dobre Miasto Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie ul. Olsztyńska 3 pokój nr 32 Dobre Miasto	Grupa AA – „Jutrzenka” Wtorki, piątki – godz. 18.00 Grupa Al.-Anon – „Danuta” Piątki - godz. 16.00
ŚWIETLICA TERAPETYCZNA	ul. Grudziądzka 9b 11-040 Dobre Miasto	Dzieci w wieku 7-214 r.ż. Szkola dla rodziców Oferta: zajęcia terapeutyczne dla dzieci w grupach wiekowych, pomoc w nauce (pon.-pt.14 - 18), muzykoterapia; zajęcia wychowawcze, komputerowe; terapia indywid. i porady w różnych sytuacjach życiowych;

MŁODZIEŻOWA ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA (DWORZEC)	ul. Zwycięstwa 50 (dworzec PKP) 11-040 Dobre Miasto	Pon. – sobota .: 16 – 20.00 - w świetlicy działa Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej - dzieci i młodzież w wieku 12 – 18 lat Oferta: siłownia, bilard, Internet, kino domowe, tenis stołowy, inne gry ruchowe
POWIATOWA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA FILIA W Dobrym Mieście	ul. Olsztyńska 19 tel. 089 Dobre Miasto	Dla: - dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców i opiekunów prawnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców OFERTA: diagnoza, terapia indywidualna , doradztwo,
Świetlice wiejskie z zajęciami opiekuńczo - wychowawczymi	Teren Gminy Dobre Miasto	Zajęcia opiekuńczo –wychowawcze dla dzieci i młodzieży

SĄDY, POLICJA,

INSTYTUCJA	ADRES	OFERTA
SĄD WOJEWÓDZKI	ul. Dąbrowszczaków 44 tel. 089 527 31 21 10- 539 OLSZTYN	
SĄD REJONOWY	ul. Dąbrowszczaków 44 tel. 089 534 07 30 fax: 089 527 28 96 10- 539 OLSZTYN	- stosowanie prawa w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób poddanych przemocy - opieka kuratorska
SĄD OKRĘGOWY	ul. Dąbrowszczaków 44 tel./fax 089 523 02 30 10- 539 OLSZTYN	
PROKURATURA OKRĘGOWA	ul. Dąbrowszczaków 12 tel./fax 089 527 51 31 10- 539 OLSZTYN	
PROKURATURA REJONOWA OLSZTYN-POŁUDNIE/ OLSZTYN-PÓŁNOC	ul. Emilii Plater 12 tel./fax 089 527 50 35 10-562 OLSZTYN	- zgłaszanie przemocy - dyżur prokuratora - codziennie od godz. 8.00-1500 - interwencja w środowisku - prawna ochrona ofiar przemocy
KOMENDA MIEJSKA POLICJI	ul. Warszawska 7 tel. 997 Dobre Miasto	- interwencja - zapewnienie bezpieczeństwa - zebranie dowodów - Niebieskie Karty

Załącznik nr 2 Harmonogram wdrażania Programu– działania, sposób realizacji, podmioty odpowiedzialne za realizację, terminy realizacji

L p.	Działania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Terminy realizacji
1.	<p><u>Działania uprzedzające</u></p> <p>a. działania diagnozujące</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie badań zjawiska przemocy w rodzinie, systematyczne zbieranie danych dotyczących rozmiarów i innych charakterystyk problemu przemocy, szczegółowe i bieżące diagnozowanie zasobów i potrzeb w środowisku lokalnym. 2. Stałe aktualizowanie bazy danych o miejscach pomocy oraz monitorowanie sposobu ich funkcjonowania, a także planowanie działań usprawniających ich skuteczność, w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania osobom doświadczającym przemocy; 3. Ocena zasobów oraz deficytów w wymiarze socjalno - bytowym osób zagrożonych przemocą domową. 4. Zwiększenie wykrywalności przypadków przemocy stosowanej wobec dzieci. 5. Badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”. 6. Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań programowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz korzystanie z doświadczeń innych krajów. 		
	b. działania informacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie lokalnych kampanii społecznych, informacyjnych - propagowanie informacji i wiedzy o istnieniu przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy poprzez media. 2. Organizowanie kampanii społecznych mobilizujących lokalną społeczność do aktywnego przeciwstawiania się przemocy w rodzinie. 3. Opracowywanie i rozpowszechnianie w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie. 4. Systematyczne zamieszczanie informacji o miejscach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na stronach internetowych oraz w prasie lokalnej. 5. Prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej dla dzieci i młodzieży. 		

<p>c. działania edukacyjne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”. Wypracowanie i ujednoczenie standardów udzielanej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy. 2. Opracowywanie i wdrażanie programów szkoleniowych dostosowanych do lokalnych potrzeb dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. 3. Finansowanie specjalistycznych szkoleń dla przedstawicieli instytucji i podmiotów współrealizujących system, w tym dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów i psychologów, nauczycieli i wychowawców, pracowników służby zdrowia i wymiaru sprawiedliwości oraz pracowników z innych instytucji. 4. Organizowanie szkoleń, porad, konferencji z udziałem autorytetów oraz osób zaangażowanych w problematykę przemocy i ważnych dla środowiska lokalnego. 5. Poszerzanie wiedzy na temat sytuacji, zachowań i potrzeb świadków przemocy. 6. Szkolenia, treningi służb, instytucji odpowiedzialnych za ochronę i pomoc świadkom przemocy. 7. Prowadzenie szkoleń dla wolontariuszy i innych partnerów społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. 8. Organizowanie tematycznych spotkań w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów zorientowanych w problematyce przemocy domowej. 9. Doskonalenie jakości udzielanej pomocy – stosowanie superwizji, umożliwianie konsultacji skomplikowanych przypadków, stała współpraca ze specjalistami. 10. Rozszerzenie zakresu usług w środowiskach narażonych na przemoc. 11. Prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu sytuacji kryzysowych. 12. Określenie kompetencji poszczególnych uczestników systemu, a także wypracowanie jasnych strategii ich działań oraz procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. 13. Wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami zaangażowanymi w gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ustalenie trybu i form przekazywania informacji pomiędzy podmiotami. 14. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym. 	
--------------------------------	---	--

<p>2. <u>Działania interwencyjne</u> e</p> <p>a. działania pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie</p> <p>b. działania interwencyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój sieci podmiotów wspierających osoby doświadczające przemocy w rodzinie: <ol style="list-style-type: none"> a. Prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego zapewniającego dostęp do rzetelnej i dokładnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy (rodzaj świadczonej pomocy, dokładne adresy i godziny przyjęć). b. Poszerzenie oferty pomocy w funkcjonującym już ośrodku. c. Tworzenie nowych niezbędnych miejsc pomocy w oparciu o systemową diagnozę zasobów i potrzeb w środowisku, zatrudnienie kadry specjalistów. d. Zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci. e. Zbudowanie systemu organizacyjnej i merytorycznej współpracy między służbami, który obowiązywałby jako rozwiązanie modelowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Stworzenie warunków umożliwiających osobom doświadczającym przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych; 3. Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie. 4. Prowadzenie interwencji kryzysowej z wykorzystaniem procedury „Niebieskich Kart”. 5. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy. Natychmiastowy charakter pomocy wynikający z konieczności reagowania na zagrożenie życia, zdrowia. 6. Aktywizowanie najbliższego otoczenia, włączanie osób bliskich – krewnych, przyjaciół, sąsiadów i in. – do sieci wsparcia, wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowych. Angażowanie społeczności lokalnych w działania wspierające oraz wzajemną pomoc osób i rodzin. 7. Włączanie wolontariatu i innych partnerów społecznych w rozwiązywanie problemów rodzin krzywdzonych. 8. Zwiększenie możliwości uzyskania bezpłatnych porad prawnych. 9. Prowadzenie poradnictwa socjalnego. 10. Zapewnienie dostępu do innych konsultacji specjalistycznych stosownie do potrzeb. 11. Prowadzenie poradnictwa pedagogicznego w sprawach wychowawczych. 12. Umożliwienie bezpłatnych obdukcji dla osób doświadczających przemocy. 13. Inicjowanie powstawania stowarzyszeń działających na rzecz zapobiegania przemocy oraz ochrony osób krzywdzonych, szersze włączanie partnerów społecznych. <ol style="list-style-type: none"> 1. Izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających, w tym eksmisje z lokalu nawet w przypadku, gdy jest on głównym lokatorem lub właścicielem mieszkania. 2. Tworzenie grup dla osób stosujących przemoc z programem korekcyjno-edukacyjnym. 3. Warunkowe zawieszanie kary sprawcom przemocy w rodzinie pod warunkiem uczestniczenia w/w grupie oraz wykonywania prac społecznie użytecznych. 		
---	--	--	--

3.	<p><u>Działania powstrzymujące</u></p> <p>a. działania terapeutyczne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie przez: <ol style="list-style-type: none"> a. opracowywanie i realizację programów ochrony osób doświadczających przemocy z udziałem policji, prokuratury, kuratorów sądowych; b. opracowywanie i realizacja programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie; c. zabezpieczenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci (tzw. „niebieskie pokoje”) oraz w miarę możliwości dorosłych – osób doświadczających przemocy w rodzinie. 2. Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy. 3. Prowadzenie grup dla Dorosłych Dzieci Alkoholików. 4. Prowadzenie terapii rodzinnej. 5. Prowadzenie terapii małżeństw. 6. Prowadzenie pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą. 7. Doskonalenie, tworzenie i wprowadzanie nowych form i metod terapii. 8. Opracowywanie i wdrażanie nowatorskich programów ochrony osób doświadczających przemocy. 9. Objęcie członków rodzin zagrożonych przemocą programami celowymi – włączającymi w życie społeczności lokalnej. 10. Prowadzenie i rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej w środowiskach zagrożonych przemocą, monitorowanie ich funkcjonowania. 11. Opracowywanie i realizacja programów profilaktyczno – terapeutycznych sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny. 12. Organizowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży, w tym wypoczynku letniego i zimowego. Ochrona i wzmocnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie osób zagrożonych przemocą. 		
4.	<p><u>Działania korekcyjno edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie</u></p> <p>a. działania ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 2. Wdrożenie do realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 3. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 4. Opracowywanie i wdrażanie nowatorskich programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 		

Załącznik nr 3. Monitorowanie Programu – 1. DZIAŁANIA UPREDZAJĄCE

a. działania diagnozujące

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, - liczba podmiotów oferujących pomoc rodzinie, gdzie występuje przemoc, - liczba wykazanych zasobów oraz deficytów w wymiarze socjalno - bytowym osób zagrożonych przemocą domową, - liczba wykrytych przypadków przemocy stosowanej wobec dzieci, - liczba przeprowadzonych badań dotyczących potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”, - liczba wprowadzonych innowacyjnych rozwiązań programowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów prowadzących badania dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie uczestniczących, - liczba osób uczestniczących w prowadzonych badaniach. - liczba osób korzystających z oferowanej pomocy, - liczba osób zagrożonych przemocą w rodzinie, - liczba małoletnich osób doświadczających przemocy, - liczba osób objętych szkoleniem dla pracowników „pierwszego kontaktu” - liczba osób korzystających/biorących udział w innowacyjnych programach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	

b. działania informacyjne

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, informacyjnych o tematyce przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy poprzez media, - liczba kampanii społecznych mobilizujących lokalną społeczność do aktywnego przeciwstawiania się przemocy w rodzinie, - liczba opracowanych informatorów, ulotek, broszur, plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie, - liczba zamieszczonych informacji o miejscach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na stronach internetowych oraz w prasie lokalnej, - liczba programów edukacyjno – informacyjnych dla dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów, które przeprowadziły kampanie społeczne, informacyjne o tematyce przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy poprzez media, - liczba osób i podmiotów uczestniczących/objętych kampaniami społecznymi, - liczba rozpowszechnionych w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie, - liczba podmiotów zamieszczających informacje w prasie oraz osób odwiedzających strony internetowe, - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjno – informacyjnych. 	

c. działania edukacyjne

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”, - liczba wypracowanych i ujednoliconych standardów udzielanej pomocy osobom doświadczającym przemocy, świadkom i osobom stosującym przemoc, - liczba opracowywanych i wdrożonych programów szkoleniowych dostosowanych do lokalnych potrzeb dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, - liczba sfinansowanych specjalistycznych szkoleń dla podmiotów współrealizujących system, w tym dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów i psychologów, nauczycieli i wychowawców przedszkolnych, pracowników służby zdrowia i wymiaru sprawiedliwości oraz pracowników z innych instytucji, - liczba zorganizowanych interdyscyplinarnych szkoleń, porad, konferencji z udziałem autorytetów oraz osób zaangażowanych w problematykę przemocy i ważnych dla środowiska lokalnego, - liczba szkoleń o tematyce sytuacji, zachowań i potrzeb świadków przemocy, - liczba szkoleń, treningów służb, instytucji odpowiedzialnych za ochronę i pomoc świadkom przemocy, - liczba prowadzonych szkoleń dla wolontariuszy i innych partnerów społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, - liczba zorganizowanych tematycznie spotkań w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów zorientowanych w problematyce przemocy domowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób/podmiotów korzystających z opracowanych materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”, - liczba osób/podmiotów stosujących wypracowane i ujednolicone standardy udzielanej pomocy osobom doświadczającym przemocy, świadkom i osobom stosującym przemoc, - liczba osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie objęta programami szkoleniowymi dostosowanymi do lokalnych potrzeb, - liczba osób/podmiotów współrealizujących system, którym sfinansowano specjalistyczne szkolenia, - liczba osób/podmiotów uczestniczących w zorganizowanych interdyscyplinarnych szkoleniach, poradach, sympozjach, konferencjach z udziałem autorytetów oraz osób zaangażowanych w problematykę przemocy, - liczba osób/podmiotów objętych szkoleniami o tematyce sytuacji, zachowań i potrzeb świadków przemocy - liczba osób/podmiotów objętych szkoleniami, treningami dla osób odpowiedzialnych za ochronę i pomoc świadkom przemocy, - liczba wolontariuszy i innych partnerów społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej objętych specjalistycznymi szkoleniami, - liczba osób podmiotów uczestniczących w tematycznych spotkaniach w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów zorientowanych w problematyce przemocy domowej, 	

<ul style="list-style-type: none"> - liczba działań doskonalących jakość udzielanej pomocy – stosowanie superwizji, umożliwianie konsultacji skomplikowanych przypadków, stała współpraca ze specjalistami, - liczba nowopowstałych usług w środowiskach narażonych na przemoc, - liczba działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu sytuacji kryzysowych, - liczba wypracowanych jasnych strategii działań oraz procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych z określeniem kompetencji poszczególnych uczestników systemu, - liczba spotkań służących wymianie informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami zaangażowanymi w miejski program przeciwdziałania przemocy w rodzinie służących ustaleniu trybu i form przekazywania informacji pomiędzy podmiotami, - liczba podmiotów stosujących procedurę „Niebieskiej Karty” jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, - liczba podjętych inicjatyw w kierunku ulepszenia prawa chroniącego ofiary przemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób/podmiotów doskonalących jakość udzielanej pomocy, stosujących superwizje, umożliwiających konsultacje skomplikowanych przypadków, stale współpracujących ze specjalistami, - liczba osób korzystających z nowopowstałych usług w środowiskach narażonych na przemoc, - liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi zapobiegającymi powstawaniu sytuacji kryzysowych - liczba osób/podmiotów stosujących wypracowane strategie działań oraz procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych z określeniem kompetencji poszczególnych uczestników systemu, - liczba osób/podmiotów biorących udział w wymianie informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami zaangażowanymi w gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba osób, którym założono Niebieskie Karty - liczba osób/podmiotów stosujących nowe metody i formy pracy socjalnej, - liczba wprowadzonych zmian w przepisach prawa chroniącego osoby doświadczające przemocy, 	
--	--	--

Monitorowanie Programu – 2. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

a. działania pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych podmiotów wspierających osoby doświadczające przemocy w rodzinie: - liczba prowadzonych punktów informacyjno - konsultacyjnych, zapewniających dostęp do rzetelnej i dokładnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy (rodzaj świadczonej pomocy, dokładne adresy i godziny przyjęć), - liczba nowych ofert pomocy w funkcjonujących już punktach i ośrodkach wsparcia, - liczba utworzonych miejsc pomocy w oparciu o systemową diagnozę zasobów i potrzeb w środowisku i z zatrudnieniem kadry specjalistów. - wielkość udzielonej pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci, - liczba spotkań służących budowaniu systemu organizacyjnej i merytorycznej współpracy między służbami, który obowiązywałby jako rozwiązanie modelowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba spotkań Zespołu Interwencji Kryzysowej oraz organizacji i instytucji w celu koordynacji i kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy, - liczba podmiotów niepublicznych zaangażowanych w realizację zadań z zakresu poradnictwa i terapii dla osób doświadczających przemocy i programów korekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy nowopowstałych podmiotów wspierających ofiary przemocy w rodzinie, - liczba osób korzystających z pomocy w punktów informacyjno - konsultacyjnych, zapewniających dostęp do rzetelnej i dokładnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy, - liczba osób korzystających z nowych ofert w funkcjonujących już punktach i ośrodkach wsparcia, - liczba osób korzystających z utworzonych miejsc pomocy w oparciu o systemową diagnozę zasobów i potrzeb w środowisku, - liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci, - liczba osób/podmiotów zaangażowanych w spotkania służące budowaniu systemu organizacyjnej i merytorycznej współpracy między służbami, który obowiązywałby jako rozwiązanie modelowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba spraw klientów, którymi zajmował się Zespół Interwencji Kryzysowej w celu pomocy rodzinie, - liczba spraw klientów, którymi zajmowały się organizacje i instytucje w celu koordynacji i kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy, - liczba osób korzystających z poradnictwa i terapii dla osób doświadczających przemocy oraz z programów korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w jednostkach niepublicznych, - liczba osób korzystających ze stworzonych środowisk wsparcia dla osób pomagających. - liczba osób, które skorzystały ze stworzonych programów 	

<p>dla osób stosujących przemoc, - liczba stworzonych środowisk wsparcia dla osób pomagających.</p> <p>- liczba stworzonych programów umożliwiających osobom doświadczającym przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych,</p> <p>- liczba wydrukowanych informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>- liczba przeprowadzonych interwencji kryzysowych z wykorzystaniem procedury „Niebieskich Kart”,</p> <p>- liczba miejsc schronienia dla osób doświadczających przemocy,</p> <p>- liczba akcji aktywizujących najbliższe otoczenie włączając osoby bliskie – krewnych, przyjaciół, sąsiadów i in. – do sieci wsparcia, wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowych,</p> <p>- liczba powstałych wolontariatów i innych partnerów społecznych w rozwiązywanie problemów rodzin krzywdzonych.</p> <p>- liczba miejsc, gdzie można uzyskać bezpłatne porady prawne,</p> <p>- liczba podmiotów prowadzących poradnictwo socjalne,</p> <p>- liczba miejsc zapewniających dostęp do innych konsultacji specjalistycznych stosownie do potrzeb,</p> <p>- liczba miejsc, gdzie prowadzone jest poradnictwo pedagogiczne w sprawach wychowawczych,</p> <p>- liczba miejsc, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą zrobić bezpłatnie obdukcję,</p> <p>- liczba zainicjowanych stowarzyszeń działających na rzecz zapobiegania przemocy oraz ochrony osób krzywdzonych z włączaniem partnerów społecznych.</p>	<p>umożliwiających osobom doświadczającym przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych,</p> <p>- liczba rozpowszechnionych informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>- liczba osób, którym podczas interwencji kryzysowych założono Niebieską Kartę,</p> <p>- liczba osób, które skorzystały z miejsc schronienia dla osób doświadczających przemocy,</p> <p>- liczba osób włączonych do akcji aktywizujących najbliższe otoczenie – do sieci wsparcia, wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowych,</p> <p>- liczba osób udzielających się w wolontariatach, skupionych na rozwiązywaniu problemów rodzin krzywdzonych.</p> <p>- liczba osób korzystających z bezpłatnych porad prawnych,</p> <p>- liczba osób korzystających z poradnictwa socjalnego,</p> <p>- liczba osób korzystających z konsultacji specjalistycznych, stosownych do potrzeb,</p> <p>- liczba osób korzystających z poradnictwa pedagogicznego w sprawach wychowawczych,</p> <p>- liczba osób korzystających z bezpłatnych obdukcji,</p> <p>- liczba osób korzystających z pomocy nowopowstałych stowarzyszeń działających na rzecz zapobiegania przemocy oraz ochrony osób krzywdzonych z włączaniem partnerów społecznych.</p>	
--	--	--

b. działania pomocowe kierowane do sprawców przemocy w rodzinie

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów stosujących procedury izolowania osób stosujących przemoc od osób doświadczających przemocy, - liczba zastosowanych eksmisji osób stosujących przemoc z lokalu nawet w przypadku, gdy jest ona głównym lokatorem lub właścicielem mieszkania, - liczba utworzonych grup dla osób stosujących przemoc z programem korekcyjno-edukacyjnym, - liczba wykonywanych przez osoby stosujące przemoc w rodzinie prac społecznie użytecznych, - liczba zawieszonych kar dla osób stosujących przemoc 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, wobec których zastosowano procedurę odizolowania osób stosujących przemoc od osób doświadczających przemocy, - liczba osób, wobec których zastosowano procedurę eksmisji osób stosujących przemoc z lokalu nawet, gdy jest ona głównym lokatorem lub właścicielem mieszkania, - liczba osób korzystających z grup dla osób stosujących przemoc z programem korekcyjno-edukacyjnym, - liczba osób - stosujących przemoc w rodzinie, wykonujących prace społecznie użytecznych, 	

Monitorowanie Programu – 3. DZIAŁANIA POWSTRZYMUJĄCE

a. działania terapeutyczne

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów mających na celu wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych i zrealizowanych programów ochrony osób doświadczających przemocy z udziałem policji, prokuratury, kuratorów sądowych, - liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, - liczba tzw. "niebieskich pokoi" do przesłuchań dzieci, - liczba przystosowanych miejsc do przesłuchań dorosłych – doświadczających przemocy w rodzinie, - liczba stworzonych i prowadzonych grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy, - liczba grup dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, - liczba podmiotów oferujących terapię rodzinną, - liczba podmiotów świadczących pomoc w postaci pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą, - liczba programów celowych skierowanych do członków 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z programów mających na celu wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych programami ochrony osób doświadczających przemocy z udziałem policji, prokuratury, kuratorów sądowych, - liczba osób korzystających z programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, - liczba dzieci przesłuchiwanym w tzw. „niebieskich pokojach”, - liczba osób dorosłych – doświadczających przemocy w rodzinie przesłuchiwanym w przystosowanych miejscach do przesłuchań, - liczba osób doświadczających przemocy, korzystających z grup wsparcia, - liczba osób korzystających z grup dla DDA - liczba osób/rodzin korzystających z terapii rodzinnej, - liczba dzieci i młodzieży korzystających z terapii, - liczba osób objętych programami celowymi skierowanymi 	

<ul style="list-style-type: none"> rodzin zagrożonych, włączających w życie społeczność lokalną, - liczba przeprowadzonych programów pracy socjalnej w środowiskach zagrożonych przemocą z monitorowaniem ich funkcjonowania, - liczba opracowywanych i zrealizowanych programów profilaktyczno – terapeutycznych, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, - liczba programów organizujących wolny czas dzieciom i młodzieży, - liczba programów organizujących wypoczynek letni i zimowy dla dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> do członków rodzin zagrożonych, włączających w życie społeczność lokalną, - liczba osób objętych programami pracy socjalnej w środowiskach zagrożonych przemocą, - liczba osób objętych programami profilaktyczno – terapeutycznymi, sprzyjającymi prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, - liczba dzieci i młodzieży korzystających z programów organizujących wolny czas, - liczba dzieci i młodzieży korzystających z programów organizujących wypoczynek letni i zimowy. 	
---	--	--

Monitorowanie Programu

4. DZIAŁANIA KOREKCYJNO-EDUKACYJNE SKIEROWANE DO SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

a. działania ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie

WSKAŹNIKI		ŹRÓDŁA INFORMACJI
PRODUKTU	REZULTATU	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów uczestniczących w opracowaniu wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba wdrożonych do realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - liczba zrealizowanych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wypracowanych wytycznych przez podmioty uczestniczących w tworzeniu modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba podmiotów realizujących programy korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie: Program edukacyjny dla mężczyzn stosujących przemoc domową - liczba osób objętych programami korekcyjno – edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie, 	